

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Caput II. Narrat quomodo praedictas virtutes perdere inceperit, quantique referat in adolescentia, cum pijs, & virutibus deditis personis habere commercium

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

*In Virginem
matris sua
loco in ma-
stem co-
epit.*

bam: vtque capi intelligere, quantam illius obitu iacturam fecissem, afflicta & mœrens coram quadam Beatissima Matris MARIÆ imagine me abieci, multisque eam cum lacrymis rogavi, mea vt Mater & curatrix deinceps esse dignaretur. Quod quamuis tum ex simplicitate quadam puerili feci, mihi tamen postea non parum videtur profuisse, manifestam enim & aperta. n. Virginis huius clementissimę opem expera sum, quoties & in quantum eius me tutelę concedidi. Vndę & tandem me ad se pertraxit. Quamobrem mirę me cruciat, dum considero & cogito, ecquid in causa fuerit, quod in bonis desiderijs & propositis, quę tunc concepi, & incępi, non perseverarim. Cum, o Domine Deus, statuisse videaris, vt ad salutem pervenirem, placeat, obsecro, maiestati tuę, vt id fiat, & tot mihi gratias concedere, quot mihi olim concessisti. Vellem equidem, vt non permisisses, non quidem in rem & utilitatem meam, sed obtui reuerentię & respectum, vt habitaculum, in quo ita continenter habitaturus eras, ita frędę inquinaretur. Crux mihi est, D O M I N E, ipsum etiam dicendo referre: scio quippe meę vnus id culpę adscribendum esse: etenim a tua parte nihil, quod præterea faceres, superfuisset videtur, quod minüs iam tum ab illa ætate, tota tua esse potuerim. De parentibus meis si velim conqueri, etiam non possum: non enim in illis videbam, nisi omne bonum, & insignem de meo in bono profectu curam. Itaque cum hanc ætatem excessissem, & naturę, quę a Domino acceperam, quęque (vt aiebant) erant plurima, dona agnoscere inciperem, ad eodę non pro ipsidem (vt quidem tenebar) gratias datori agebam, vt etiam singularis, ad eum offendendum, vt iam commemorabo, vt incęperim.

C A P V T I I.

NARRAT QVO MODO PRÆDICTAS VIRTUTES PERDERE
*incęperit, quantique referat in adolescentia cum pijs & vir-
tutibus deditis personis habere commer-
cium.*

Qvod modo referam non mediocre, meo iudicio mihi damnum adferre cępit, vndę subindę mecum ipsa considero, quam malę parentes agant, qui non procurant, vt liberi sui semper & vbique videant ea, quę virtutem omnimodis redoleant: nam esto mater mea, vt i retuli, virtutum studio ad eodę addicta foret, ego tamen, vbi ad rationis vsum perueni, non tantum illius ę bonitate hausi, quantum quidem oporteret, imo vix aliquid ę contrę, quod illa habebat, malum ipsum summoperędę mihi nocuit. Generosa quippe pręscorũ equitum facinora ipsa auidę, & cū voluptate identidem legebat; sed isthoc recreationis genus non tantum ei nocuit,

*Libri vni,
quam sint
noxii.*

nocuit, quantum mihi, quod ipsa, quæ ei necessario agenda erāt, propterea non negligeret, sed nobis hæcce legendi & tempus, & facultatem daret. Ideo forsitan huic ipsæ lectioni incumberebat, vt magnas quas habebat molestias, & afflictiones hoc pacto obliuisceretur, & liberos suos occuparet, ne, si alijs rebus se dederent, deprauarentur. Ita quidem graue hoc patri meo accidit, vt furtim, & clam illo nos hæc legere oportuerit. Vnde ipsa quamdam librorum illorum legendorum consuetudinem inueni, & tenuis ille, quem in matre vidi, defectus, bonis, pijsque meis desiderijs velut frigidam cœpit injicere, atque in causa fuit, vt etiam in rebus ceteris ceperim deficere; neque etiam malè me putarem agere, ramet si multas tam diei quam noctis horas tam vano exercitio, quamuis in scio patre, impenderem. Adeo verò hæc me lectio delectabat ac detinebat, vt mihi nouum aliquem haberem librum, nullatenus mihi satisfactum videretur. Exinde elegantias & ornatum sectari cepi, & pulchritudine meâ alijs placere, & talis videri velle sollicitè curans, & manus habere nitidas, & capillitium scitè structum, & odoramenta oblectantia, & reliquas, quas hoc in genere habere poteram vanitates: quæ sanè non erant pauca, quod huiusmodi nugarum esse curiosissima: nulla tamen sinistra ad hæc me impellebat intentio: neque enim voluissem, vt aliquis mei causa, & occasione DEVM offensisset. Vnde nimia quadam nitore & elegantia; & rerum, quæ nullum mihi peccatum inuoluerè videbantur, sollicitudo multos mihi annos adhæsit: sed modò video, quanto ea cum peccato coniuncta essent. Consobrini quidam patruales sæpè domum paternam frequentabant: quia alijs personis ad illam aditus non patebat, vt potè qui in admissione illa circumspèctus erat: vtinam verò etiam in his excludendis circumspèctus fuisset, nunc enim video, quanto coniectum sit cum periculo, eâ ætate, quâ virtutum semina iacienda sunt, cum alijs hominibus habere commercium, qui nondum perspectum habent, quâ in se mundus sit vanus, sed alijs e contra incitamento sunt, vt eandè sectentur. Eiusdem hi propè mecum ætatis erant, aut saltem non multò me prouectiores: hinc semper simul agebamus & cõuersabamur. Mirificè hi erga me afficiebantur, & vicissim quæcunq; ego ipsis grata esse nouerã, de illis apud eos agebam, simulq; affectionum ipsorum & pueriliũ inepriarũ parum bonarũ successus ex ipsis audiebã, & quod deterius fuit, anima vltiò se applicabat iis, quæ omnis ei mali fuerunt occasio. Si meũ esset cõsulere, equidè parentibus cõsulerem, vt in hac ætate seriò reflecterèt super eos, qui cum filiis suis agunt, quod multum in eo mali situm sit, eò quod natura nostra in malum potius, quam in bonum propendat ac feratur. Ita planè mihi contigit: cum enim sororem haberem ætate me maiorem, illius honestatem & probitatem, quæ in ea singularis erat, nihil dum sum

Vanitates etus in ornatu.

Etiã con sanguined- vñ frequem- ratio noxia est si malis sint.

S. Theresia

Opera

N. VII
156

sum imitara, cognata verò cuiusdam meæ, que in domo paterna frequens erat, leuitatem & malum omne mox imbibi. Tam hæc erat in cōuersatione & moribus leuis, vt mater eam domo nostrâ excludere maximè allaborat; vt iam, tum præfagire videretur malum, quod eius mihi cōuersatio esset allatura, sed tantam illa domus nostræ frequentandæ causam habebat, & occasionem, vt commodè ipsam ab ea excludere non potuerit. Cum hac ipsâ ergo omnis mihi voluptas erat agere; omne meum cum ipsa erat colloquium, & vnicum cōmercium, eò quod omnibus in rebus vanis & recreatiuis mihi & auxilio esset, & incitamento, ac velut promagistra, suorumque me colloquiorum ac vanitatum etiam participem faceret. Vsq̃ dum cum ipsa habere commercium cepi, quartumdecimum scilicet ætatis annum agens (idque magis, vt quidam credo, vt amicitiam mecum haberet, rerum, inquam, suarum me faceret participem, quàm alia aliqua ex causa) Deum (vt mihi quidem videtur) per culpam mortalem non deserueram, nec eiusdem timorem vllatenus amiseram, quamquam magis timerem, ne aliquam honoris mei iacturam facerem. Timor hic honoris perdendi in causa fuit, vt eum penitus non perdidim; & ita tum quidem comparata fuisse mihi videor, vt nulla prorsus mundi res me quoad hoc inflectere potuisset, nec ita vllam in mundo hominem amabam, vt ab hoc proposito propter illum me passa essem diuelli. Vtinam verò tale mihi robur & constantia fuisset, ad Dei honorem non violandum, qualem mihi natura mea & indoles dabant, ad nihil amittendum eorum, in quibus mihi honor mundanus videbatur consistere: interim tamen non videbam, plurimis aliis modis eius me iacturam facere. De isthoc non amittendo apprimè sollicita eram, & (quæ mea vanitas) nimiam quantum effusa & extrema; quæ tamen ad eum seruandum requirebatur, media nulla adhibebam, in hoc vnum dumtaxat maximè intenta, ne me planè perditum irem. Pater meus & soror hoc meum cum cognata commercium ægrè ferebant, atque identidem eius me reprehendebant: at, quoniam illam domo arcere, & eius ad eundæ occasionem illi præcideri commodè nō valebant, ideo omnis, quam adhibebat, diligentia incassum recidebat. Eram quippè ad quidquid malum est, sagacissima. Subinde mecum ipsa non sine stupore perpendo, quantum deprauati alicuius commercium damni parere queat, & nisi id ipsa essem experta, vix dū crederem, ac præsertim in adolescentia, tunc quippè, quod inde prouenit damnum, maius sit oportet. Vtinam infortunio & exemplo meo parentes omnes edocti, rei huic, maximè aduigilare discerent! & sanè, ita me isthoc cognatæ commercium & necessitudo immutauit, vt vix vllum mihi bonæ naturæ & animæ sanctioris vestigium, signūue relinqueret; & ita cognatæ suas conditiones & mores, tum alia quædam easdem vanitates

*Parentes
videant, cū
quibus libe-
ri conuer-
sentur.*

& recita-

& recreationes consecrans, suas mihi penitus impressisse viderentur. Atq; hinc facile intelligo, quatum boni afferat cum pio aliquo familiaritas, & si illa in ætate cum hominibus sanctis & pijs commercium habuissem, in virtute haud dubiè solidata & integra mansissem. Si enim id ætatis habuissem, qui me Dei timorem docuisset, tale anima mea paulatim robur collegisset, vt à lapsu ipsam præsauerat. Sed cum postea hic Dei timor penitus è me enauisset, solus mihi honoris amittendi timor mansit, qui me in omni eo, quod agebam, mirè cruciabat & lancinabat. Hinc quod cogitarem ea ad hominum noticiam non perentura, multa, quæ & cum hoc honore & cum Deo pugnabant, committere non verebar. Principio quidem earum, quas iam dixi, quantum mihi videtur, personarum commercia nocuerunt; esto hoc non tam ipsis fortasse quam mihi adscribendum esset; ad malum quippe malicia mea postea satis magna & succiciens fuit, vt taceam habuisse me præterea ancillas, quas ad omne malum perpetrandum paratissimas comperi, si illarum aliqua benè mihi consulisset, forsitan id mihi profuisset, sed tam ipsas quæstus & commodum proprium, quam meus me affectus excæcabat. Et esto naturâ ad grauiora mala numquam propenderim (eò quod quidquid inhonestatem redoleret, naturaliter abhorrerem, ac diu taxat confabulationes, & amica cum aliquibus ad tempus fallendum colloquia captarem) tamen quod hanc occasionem non euitarem, sed in eam vltro me ingererem, in præsentissimo lapsus versabat periculo, eique & patrem simul & fratres exponebam: sed ab eo me Deus Opt. Max. immunem præstitit, adeo vt ad oculum pateat, eum, etiam me inuita, & contra voluntatem meam, procurasse, ne profusus me perderem. Omnia tamen ita secretò fieri non potuerunt, vt non honor meus magnam inde infamiae notam contraxerit, & non pater meus sinistri aliquid de me suspicaretur, nam, quantum equidem recordor, vix trimestri integro his me vanitatibus & nugis dederam, cum me in quodam vrbis huius Monasterio, in quo meæ conditionis & ætatis puella, etsi non eiusdem in moribus deprauationis educabantur, constituerunt: ita porro id rectè ac dissimulanter factum est, vt nemo eius rei, præter me, & quemdam de consanguineis meis fuerit conscius, nam ne quem rei huius nouitas offenderet, commodam eius faciendi opportunitatem expectarunt. Hanc dedere fororis meæ nuptiæ: hac quippè iam nupta, indecens fuisset solam me, sine matre, domi manere. Tam me extremo amore pater prolequebatur, & tanta mea erat dissimulatio, vt tantum ipse de me malum suspicari non posset; itaque factum, vt eius gratia numquam excederim. Quod verò paruo tempore huiusmodi vanitatibus vacauit, hinc etsi aliquid de me spargeretur, incerto tamen omnia rumore ferebantur;

S. M. Teresa Opera

C

quod

In Monasterio educatur.

S.
Theresia

Opera

N. VII

156

quod enim de honore nimio opere sollicita essem, quo poteram modo procurabam, ut omnia secretissime peragerentur, non cogitans interim, nihil illo fieri posse, qui intueretur omnia. Quantum o Deus meus in mundo hinc damnum sequitur, quod isthoc parui fiat, sibi que persuadeant homines aliquid absconditum manere posse, quod in te committitur! sanè ita mihi persuasero fore, ut multa mala non committerem, si intelligeremus ipsum rei cardinem non tam in eo versari, ne ad hominibus videamur, quam in non agendo, quod maiestatem tuam offendet. Primò Octiduo mihi monasterium graue fuit ac molestum, sed magis quòd dubitarem, quòd mea iam vanitas alijs innotuisset, quam quòd eo loci reclusa essem: iam enim me tædere vanitatis incæperat, ac licet Deum peccando offenderem, nihilominus magno eius timore concutiebar, & quam citissime ad confessionem accedebam. Initio inquieti fui, sed antè octo dies, atque etiam citius (ut quidem credo) maiorem quietem quam in ædibus paternis experta sum. Omnes quoque moniales consortio meo valdè reficiebantur: nam singularem illam à Domino acceperam gratiam, ut placerem, & grata essem omnibus, apud quos commorabar: vnde fiebat ut omnibus monialibus accepta essem. Et quamuis tum quidem à statu monastico valde abhorrerem, voluptatem mihi erat, inter tam bonas, honestas, religiosas, & regulæ seruantes moniales, quales hæ ipsæ erant, commorari. Diabolus nihilominus à me tentando non cessabat, & simul externos excitabat, qui continuis suis compellationibus ac nuntijs quietem meam interpellarent: sed quod nulla ad hæc esset commoditas, remora hæc diuturna non fuit; vnde mox anima bona primæ ætatis meæ exercitia, hæctenus intermissa postliminio repetere cæpit; ac tum demum vidi, quantum Deus boni præstet ei, quem inter bonos commorari, & cum bonis conuersari facit. Omnem iam tum viam & modum eius maiestas excogitare & exquirere videbatur, qua me ad se pertraheret. Benedictus sis, Domine, qui ita me patienter sustinuit, Amen. Vnum erat quod me aliquo modo excusare posse videbatur, nisi tot alios defectus & culpas habuisssem, scilicet conuersationem hanc & commercium fuisse cum eo, cum quo per viam matrimonij honestari & bonum habere exitum posset: cumque & Confessarios & alios super hoc consuluissem, in multis id genus rebus me Deum dicebant non offendere. Quædam verò de monialibus inter nos puellas seculares dormiebat, cuius operâ & adminiculo aliquod mihi Deus lumen (ut videtur) dare, uti mox dicam, incipere voluit.

Boni commorari boni